

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judyty Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci navrhovateľa: **M. Š.**, bytom R. proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 03. septembra 2014, č.k. 20Sd/135/2013-83, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 03. septembra 2014, č.k. 20Sd/135/2013-83 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 21. júna 2013 v spojitosti so zmenovým rozhodnutím rovnakého čísla zo dňa 02. septembra 2013 o priznaní starobného dôchodku od 12. mája 2013, rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 10. marca 2014 v spojitosti s rozhodnutím odporkyne rovnakého čísla zo dňa 11. apríla 2014 a rozhodnutie odporkyne rovnakého čísla zo dňa 21. mája 2014 o zvýšení starobného dôchodku od 12. mája 2013 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil vyššie uvádzané rozhodnutia odporkyne, ktorými podľa § 65, § 274, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) v súvislosti s čl. 52 ods. 1 písm. a/ a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 priznala dňa 21.06.2013 navrhovateľovi starobný dôchodok od 12.05.2013 v sume 196,00 € mesačne, ktoré rozhodnutie postupne menila rozhodnutiami o doplnení odôvodnenia a zvyšovaní sumy starobného dôchodku dopočtami predkladaných dôkazov zamestnania navrhovateľa, resp. zvyšovaním sumy o pevnú sumu starobného dôchodku na 206,00 € mesačne.

Krajský súd poukázal na zákonný výpočet výšky starobného dôchodku, pri ktorom bol zohľadnený počet preukázaných odpracovaných rokov a dosiahnuté zárobky. Vysporiadal sa aj s námietkami týkajúcimi sa nezapočítaných rokov 2005 a 2007 až 2013. Tieto podľa krajského súdu nemohli byť zohľadnené jednak preto, že dávky v hmotnej núdzi (ktoré navrhovateľ poberal aj v roku 2005) nemajú vplyv na nárok a sumu starobného dôchodku a 5 rokov odpracovaných vo Veľkej Británii (2007-2013) odporkyňa neriešila na výslovnú žiadosť navrhovateľa. Navrhnuté dokazovanie svedeckou výpoveďou manželky navrhovateľa krajský súd odmietol, keďže mal za to, že navrhovaný svedok nie je spôsobilý poskytnúť dôkaz k podmienkam vzniku nároku na starobný dôchodok, k dobe dôchodkového poistenia ako aj k výpočtu starobného dôchodku. Keďže navrhovateľ nepreukázal žiadne ďalšie skutočnosti, ktorými by spochybnil napadnuté rozhodnutie, resp. postup správneho orgánu, jeho rozhodnutie potvrdil a o trovách konania rozhodol podľa § 250k Občianskeho súdneho poriadku („O.s.p.“).

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Z uvedeného odvolania je zrejmé, že žiada, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo zrušil rozhodnutie odporkyne. Namietol, že hoci odporkyňa disponuje (má disponovať) zo všetkými listinami o odpracovaných dobách a výškach príjmov v rozhodnom období, avšak tieto nesprávne alebo neúplne zhodnotila. Hoci navrhovateľ nedisponuje žiadnymi dôkazmi, je toho názoru, že výpočet jeho dôchodku nie je správny ani čo do počtu odpracovaných dní/rokov, ani čo do výšky hrubej mzdy. Za mylnú považuje informáciu, že by odmietol spoluprácu vo veci zabezpečenia dôkazu odpracovaných rokov u nositeľa poistenia vo Veľkej Británii, kde pracoval v rokoch 2007 až 2013 a žiada, aby aj túto okolnosť došetrla a zohľadnila odporkyňa, ktorej za tým účelom odovzdal súvisiace listinné dôkazy o zárobkoch (U1, P-60).

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zotrvala na namietaných rozhodnutiach, poukázala na ich obsah a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny. Poukázala na to, že správny orgán prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a tento správne právne aj posúdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok.

Z administratívneho spisu mal odvolací súd preukázané, že navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona, t.j. 62 rokov dňom XY, odpracoval 27 započítateľných rokov zamestnania podľa doloženej špecifikácie k osobnému listu dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok. Všetky doložené listiny odporkyňa zhodnotila ako podklady rozhodnutia a pri posudzovaní veci objasnila všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčili v prospech, alebo v neprospech navrhovateľa.

Odvolací súd nepovažuje tvrdenie navrhovateľa, že preukázanie a evidencia ním odpracovaných rokov mala byť daná na ťarchu odporkyne za dôvodné, keďže bremeno tvrdenia ako aj dôkazu ťaží predovšetkým navrhovateľa. Odvolací súd pritom poukazuje, na § 196 ods. 6 zákona, podľa ktorého účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhl, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. Podľa odseku 7 organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa

svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Odporkyňa sa uvedeným zákonným postupom v priebehu správneho konania dôsledne riadila, avšak len pokiaľ ide o zistenie dôchodkového poistenia na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ podľa potvrdenia úradu práce bol v rokoch 1995, 1998, 1999 a 2005 poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Pokiaľ odporkyňa túto dobu nehodnotila ako dobu dôchodkového poistenia, postupovala v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 9 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v platnom a účinnom znení.

Podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia č. 998/2009, toto nariadenie nahrádza všetky dohovory o sociálnom zabezpečení uplatniteľné medzi členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia.

Podľa čl. 52 ods. 1

1. Príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:

a) podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka);

b) vypočítaním teoretickej výšky a následne skutočnej výšky (paušálna dávka) takto:

i) teoretická výška dávky je rovná dávke, na ktorú by si daná osoba mohla uplatňovať nárok, ak by všetky doby poistenia a/alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje deň priznania takejto dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku;

ii) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku paušálnej dávky na základe teoretickej výšky podľa pomeru trvania dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, k celkovému trvaniu dôb dosiahnutých pred vznikom poistného udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov.

Odsek 3: Daná osoba má nárok na najvyššiu čiastku vypočítanú v súlade s ods. 1 písm. a/ a b/ od príslušnej inštitúcie každého členského štátu.

Z administratívneho spisu vyplýva, že odporkyňa iba vzala na vedomie, že navrhovateľ požiada o dôchodok aj u anglického nositeľa poistenia vo Veľkej Británii za odpracované roky 2005-2007 a v tomto smere ďalej nijako nekonala.

Avšak podľa ustáleného názoru odvolacieho súdu pri určení výšky dôchodku treba určiť teoretickú sumu starobného dôchodku, na ktorú by vznikol poistencovi nárok, ak by všetky doby poistenia získal podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a následne určiť skutočnú sumu starobného dôchodku podľa pomeru trvania dôb poistenia získaných na území Slovenskej republiky k celkovému obdobiu dôchodkového poistenia získaného na území zmluvných štátov. Túto skutočnosť mala premietnuť do svojho rozhodnutia bez ohľadu na výsledok skutočnej sumy starobného dôchodku.

Z uvedeného dôvodu odporkyňa vykoná šetrenie dôb dôchodkového poistenia navrhovateľa aj vo Veľkej Británii u anglického nositeľa poistenia. Výsledkom tohto konania bude odporkyňa v ďalšom výpočte starobného dôchodku v zmysle Dohovoru viazaná.

Ostatné skutočnosti uvedené v odvolaní sú bez vplyvu na rozhodnutie, lebo nepreukazujú splnenie chýbajúcej podmienky pre nárok na požadovanú dôchodkovú dávku a nespochybňujú tak zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, a preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. V ďalšom konaní odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu opätovne rozhodne o navrhovateľovej žiadosti o starobný dôchodok.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 , 2 v spojení s § 250l ods. 2, § 250k ods. 1, pričom zohľadnil skutočnosť, že hoci bol navrhovateľ v odvolacom konaní úspešný, navrhovateľ k úspešnosti tohto konania nedospel vlastným pričinením, keďže správny orgán doviedol čiastočne do omylu, keď svojim vlastnoručným podpisom v žiadosti o starobný dôchodok potvrdil, že dôchodok mu náležiaci od anglického nositeľa poistenia si vyrieši sám po ukončení konania s odporkyňou.

Toto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo prijaté senátom v pomere 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2016

JUDr. Judita K o k o l e v s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová